



Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2017 m. gruodžio 7 d.

„MVĮ paskolų garantijų priemonės – rezultatai teigiami, tačiau trūksta tikslingumo ir koordinavimo atsižvelgiant į nacionalines schemas“, – teigia ES auditoriai.

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, dviejų ES paskolų garantijų programų dydis nustatytas visapusiškai neišanalizavus rinkos poreikių ir pernelyg dideliame skaičiui garantijas gavusių įmonių garantuota paskola iš tikrųjų nebuvo reikalinga. Vis dėlto, garantuotas paskolas gavusios įmonės išties augo. „Didelės dalies įmonių, kurios gavo su inovacijomis susijusias garantuotas paskolas, inovacijų mastas buvo labai kuklus“, – teigia auditoriai. Tai neatitinka reglamente nustatyto pažangumo siekio ir užmojų. Auditoriai taip pat pažymi, kad Europos Komisija dar nepateikė pakankamai paskolų garantijų priemonių poveikio ir jų išlaidų efektyvumo įrodymų. Nors Komisijai tenka visa atsakomybė už programas, įgyvendinimo funkcijas patikėta vykdyti Europos investicijų fondui (EIF).

Auditoriai tikrino, ar ES paskolų garantijomis, suteikiant mažesnėms įmonėms daugiau galimybių gauti finansavimą, prisidedama prie šių įmonių augimo ir inovacijų. Jie tikrino dvi centralizuotai valdomas ir šiuo metu naudojamas priemones – MVĮ garantijų priemonę „InnovFin“, kuri yra skirta mokslinių tyrimų ir inovacijų įmonėms, ir paskolų garantijų priemonę. 2014–2020 m. laikotarpiu iš ES biudžeto numatyta skirti 1,78 milijardo eurų galimiems paskolų nuostoliams ir priemonių vykdymo išlaidoms padengti. Ši suma padidėja iki 3,13 milijardo eurų, pridėjus papildomas Europos strateginių investicijų fondo (ESIF), lėšas. Pagal finansinę apimtį abi priemonės yra gana kuklios, palyginti su priemonėmis, kurias ES teikia nacionalinėms MVĮ garantijų schemoms iš struktūrinių fondų, ir pačių valstybių narių teikiamomis priemonėmis.

„Mūsų auditoriai nustatė, kad būtina daugiau dėmesio skirti perspektyvioms įmonėms, negalinčioms gauti finansavimo, ir mokslinius tyrimus ir inovacinę veiklą vykdančioms didelį pažangos potencialą turinčioms įmonėms, – teigė už ataskaitą atsakinga Europos Audito Rūmų narys Neven Mates. – Šios schemas taip pat turi būti koordinuojamos su panašiomis schemomis nacionaliniu lygmeniu“.

„Palyginti su praeitimi, garantijų priemonės pradėjo veikti greitai“, – teigia auditoriai. Nors skiriamas ES finansavimas labai padidėjo, atliktas rinkos poreikių vertinimas apėmė ne visas garantijų priemones, tad neišsiaiškinta, kaip priemonėmis reikėtų reaguoti į šiuos poreikius. Komisija kol kas pateikė tik labai nedaug ankstesnių paskolų garantijų priemonių veiksmingumo įrodymų, o išlaidų ir mokesčių EIF lygis nebuvo pakankamai pagrįstas. Nors dabartinių priemonių vertinimo tvarka pagerėjo, kai kurie trūkumai nepašalinami, pavyzdžiui, trūksta duomenų, kad būtų galima įvertinti poveikį inovacinei veiklai, nedaug dėmesio skirta schemų analizei akademiniams

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visą ataskaitą rasite www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63
Damijan Fišer – atstovas spaudai T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

tyrimais.

Remiantis Prancūzijai skirtu ekonometrinio tyrimu, paskolų garantijų priemonė padėjo paramą gavusioms įmonėms sparčiau augti: didinti turtą, pardavimus, darbuotojų skaičių ir našumą. Didesnį poveikį pajuto mažesnės ir jaunos įmonės, t. y. tos, kurioms be garantijos paskolą gauti greičiausiai būtų buvę sudėtinga. Tai turi svarbių padarinių apibrėžiant paramos pagal priemones gavėjus.

Auditoriai nustatė, kad jų imtyje, apimančioje devynias valstybes nares, didelei daliai paramą gavusių įmonių nebūtų buvę sunku gauti finansavimą, todėl joms garantuotos paskolos nebuvo reikalingos. Skolinimas įmonėms, kurios negalėjo gauti finansavimo, buvo ypač didelis tarpininkaujant privačiojo sektoriaus finansiniams tarpininkams pagal MVĮ garantijų priemonę „InnovFin“. „Remiantis įmonės, kurios gali gauti komercines paskolas, atsiranda ES priemonių konkurencijos su privačiuoju sektoriumi rizika“, –teigia auditoriai.

Pagal MVĮ garantijų priemonę „InnovFin“ dėmesį ketinta sutelkti į įmones, kurios vykdo didelį pažangos potencialą turinčius mokslinius tyrimus ir inovacinę veiklą. Tačiau du trečdaliai į imtį įtrauktų įmonių plėtoja standartinius produktus ar standartinius procesus arba apskritai nevykdo jokių inovacijų.

Auditoriai pastebėjo didelį skirtumą tarp privačiojo ir viešojo sektorių tarpininkų: viešojo sektoriaus tarpininkai daug tiksliau dėmesį sutelkia į žinioms imlius sektorius, kitaip tariant, sektorius, kuriuose inovacijų tikimybė yra didžiausia.

Taip pat auditoriai pažymi, kad panašios priemonės yra plačiai taikomos daugelyje valstybių narių, o tai turi didelės įtakos ES schemoms, ir ragina patobulinti jų įgyvendinimą. Mes tikimės, kad Komisija atsižvelgs į daugumą mūsų rekomendacijų, nustatydamą galimas priemonę pakeisiančias priemones pagal būsimą daugiametę finansinę programą. Visų pirma Komisija turėtų:

- daugiau dėmesio skirti perspektyvioms įmonėms, negalinčioms gauti pakankamo finansavimo;
- užtikrinti, MVĮ garantijų priemonės „InnovFin“ atveju, kad tikslinės įmonės būtų novatoriškesnės;
- atlikti išsamų ankstesnių ir dabartinių garantijų priemonių vertinimą ir galimų po jų taikysimų priemonių *ex ante* vertinimą;
- nustatyti, kaip centralizuotai valdomomis priemonėmis būtų galima geriausiai reaguoti į rinkos poreikius, užtikrinus koordinavimą su nacionaliniu ir regionų lygmeniu finansuojamomis priemonėmis.

Pastabos leidėjams

Beveik 20 metų teikdama paskolų garantijas ES padėjo Europos mažoms ir vidutinėms įmonėms naudotis skolų finansavimu. Garantijos teikiamos finansų tarpininkams, tikintis, kad jie teiks daugiau paskolų perspektyvioms įmonėms, kurioms kitu atveju paskolą gauti būtų sudėtinga. Siekdama padėti šioms įmonėms, ES teikia lėšas dviem centralizuotai valdomoms garantijų priemonėms, o pagal sanglaudos politiką bendrai finansuoja panašias nacionalinių arba regioninių institucijų taikomas priemones. Valstybės narės panašioms schemoms taip pat teikė savo nuosavus išteklius.

2016 m. Komisija, Europos investicijų bankas ir EIF nusprendė dviem priemonėms skiriamą ES įnašą papildyti ESIF biudžeto ištekliais.

Specialioji ataskaita Nr. 20/2017: „ES finansuojamos paskolų garantijų priemonės – rezultatai teigiami, tačiau reikia tiksliau apibrėžti gavėjus ir veiklą koordinuoti atsižvelgiant į nacionalines schemas“ paskelbta Audito Rūmų svetainėje (www.eca.europa.eu) 23 ES kalbomis.